

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ MARIJAMPOLĖS PATAISOS NAMUS

2022-12-16 Nr. 4D-2022/1-1222
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2022 m. spalio 13 d. gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Marijampolės pataisos namų (toliau vadinama ir – Marijampolės PN) pareigūnų veiksmų (neveikimo) bei sprendimų, susijusių su perkėlimu / neperkėlimu į lengvąją grupę tolimesniai bausmės atlikimui, priėmimu (toliau vadinama ir – Skundas).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

„Kreipiausi raštu į direktorių, kad pagal įstatymą pristatytų mane komisijai, kad būtų galima gauti lengvą grupę. Nors atitinku, bet dėja kažkodėl man lengvos grupės taip ir nesuteikė ir net nežinau dėl kokių priežasčių.“ (šios citatos kalba netaisyta).

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė 2022 m. spalio 25 d. raštu Nr. 4D-2022/1-1222/3D-2351 kreipėsi į Marijampolės PN, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2022 m. lapkričio 7 d. Seimo kontrolierė gavo Marijampolės PN raštą Nr. 1S-838; rašte ir jo prieduose pateikta toliau nurodyta informacija:

4.1. „Marijampolės PN nėra registruotų pareiškėjų prašymų dėl galimybės perkelti jį į lengvąją grupę. Nurodome, jog prašymų pateikimas dėl perkėlimo į lengvąją grupę nėra numatytas, t. y., nuteistiesiems nėra privaloma teikti tokius prašymus, kad būtų galima perkelti nuteistą į lengvąją grupę.“

4.2. „Pareiškėjas buvo teikiamas Marijampolės PN sudarytai komisijai svarstyti dėl galimybės jį perkelti į lengvąją grupę 2022-09-07. Pagal Marijampolės PN 1-ojo resocializacijos skyriaus pažymą (pridedame), nuteistasis X bausmę atlieka paprastosios grupės sąlygomis, pagal metodiką OASys jam nustatyta vidutinė pakartotinio elgesio rizika, pataisos namuose dirba, elgesys vertinamas teigiamai, tačiau rizika pakartotinai nusikalsti labiausiai susijusi su mąstymu ir elgesiu dėl pasekmių suvokimo, sugebėjimo atpažinti problemas, netinkamo gyvenimo stiliaus pasirinkimo. Nuteistasis nebaigė lankyti programos „KITOKS“, darbiniai įgūdžiai nemažina nusikalstamo elgesio rizikos, mąstymo ir elgesio programų lankymas galėtų būti siejamas su pažanga mažinti pakartotinio

nusikalstamo elgesio riziką ateityje. Atliekant bausmę, už gerai atliekamą darbą, programų lankymą ir nepriekaištingą elgesį neskatinas. Bausmės atlikimo metu baustas 2 kartus. Komisija priėmė sprendimą, jog nuteistasis neatitinka Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau – BVK) 68 str. 1 d. 5 p. reikalavimų, todėl negali būti perkeltas į lengvąją grupę. Marijampolės PN Resocializacijos skyriaus specialistė atsakinga už 13 nuteistųjų būrį informavo, jog su pažyma pareiškėjas buvo supažindintas, tačiau pasirašyti atsisakė nurodydamas, kad pažymą skųs.“

4.3. „Remiantis Lietuvos Respublikos BVK 68 str., nuteistasis iš paprastosios grupės į lengvąją grupę perkeliamas, kai atitinka visas išvardintas sąlygas, o būtent: yra atlikęs ne mažiau kaip šešis mėnesius, paskirtos bausmės paprastosios grupės sąlygomis, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė kaip vieneri metai, – atlikęs ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį paskirtos bausmės; užsiima darbine veikla šio Kodekso 132 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip keturis paskutinius bausmės atlikimo mėnesius, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė kaip vieneri metai, – užsiima darbine veikla ne mažiau kaip vieną trečdalį paskirtos bausmės; vykdo individualiame socialinės reabilitacijos plane nurodytas priemonės; per paskutinius šešis bausmės atlikimo mėnesius nebuvo baustas už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą ir (arba) nebuvo baustas administracine tvarka, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė kaip vieneri metai, – nebuvo baustas per visą atliktos bausmės laiką; jo nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga mažinant nusikalstamo elgesio riziką. Kadangi pareiškėjas neatitiko vienos iš numatytų sąlygų (nenustatyta pažanga mažinant nusikalstamo elgesio riziką) jis negalėjo būti perkeltas iš paprastos grupės į lengvąją grupę.“

Papildomai prie Marijampolės PN rašto pridėta: Marijampolės PN 1-ojo resocializacijos skyriaus pažyma „Dėl nuteistojo perkėlimo į lengvąją grupę vadovaujantis Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 68 straipsnio 1 dalimi“, 2022 m. liepos 11 d. Marijampolės PN direktoriaus įsakymas Nr. V-108 „Dėl Marijampolės pataisos namų patariamiosios komisijos sudarymo“.

Tyrimui reikšmingi Lietuvos Respublikos teisės aktai

5. *Viešojo administravimo įstatymo* (toliau vadinama ir – VAI):

2 *straipsnis* – „5. Administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei.“

3 *straipsnis* – „5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...] 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 12) subsidiarumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami žemiausiu efektyvumą galinčiu užtikrinti viešojo administravimo sistemos lygmeniu; [...]“;

10 *straipsnis* – „1. Administracinius sprendimus priimti turi teisę tik viešojo administravimo subjektai, turintys šio įstatymo nustatyta tvarka jiems suteiktus įgaliojimus. 2. Privalomus reikalavimus asmenims nustato tik teisės aktų pagrindu priimti administraciniai sprendimai. 3. Viešojo administravimo subjektai administracinius sprendimus gali priimti savo iniciatyva arba gavę asmenų prašymus ar skundus. 4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti

terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys. 5. Administraciniame sprendime turi būti nurodyta:

- 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas;
- 2) administracinio sprendimo data;
- 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris;
- 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos;
- 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės;
- 6) administracinio sprendimo motyvai;
- 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką;
- 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos.

6. Administracinis sprendimas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens. Kai administracinis sprendimas priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis, sprendimo pasirašymui prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informacinėje sistemoje.“

13 straipsnis – „1. Asmeniui, pateikusiam prašymą, ar asmeniui, dėl kurio galimai pažeistų teisių ir teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, taip pat asmenims, kuriems administracinis sprendimas turi tiesioginį poveikį, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo administracinio sprendimo priėmimo dienos raštu pranešama apie priimtą administracinį sprendimą pateikiant to sprendimo kopiją, [...]“

6. *Bausmių vykdymo kodekso* (toliau vadinama – BVK):

68 straipsnis – „1. Nuteistasis iš paprastosios grupės į lengvąją grupę perkeliamas, kai atitinka visas šias sąlygas: 1) yra atlikęs ne mažiau kaip šešis mėnesius, o nepilnametis – atlikęs ne mažiau kaip tris mėnesius paskirtos bausmės paprastosios grupės sąlygomis, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė kaip vieneri metai, – atlikęs ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį paskirtos bausmės; 2) užsiima darbine veikla šio Kodekso 132 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip keturis paskutinius bausmės atlikimo mėnesius, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė kaip vieneri metai, – užsiima darbine veikla ne mažiau kaip vieną trečdalį paskirtos bausmės; 3) vykdo individualiame socialinės rehabilitacijos plane nurodytas priemones; 4) per paskutinius šešis bausmės atlikimo mėnesius nebuvo baustas už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą ir (arba) nebuvo baustas administracine tvarka, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė kaip vieneri metai, – nebuvo baustas per visą atliktos bausmės laiką; 5) jo nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga mažinant nusikalstamo elgesio riziką.“

7. *Dokumentų rengimo taisyklių, patvirtintų 2011 m. liepos 4 d. Lietuvos vyriausiojo archyvaro įsakymu Nr. V-117*:

1 punktas – „Dokumentų rengimo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, valstybės įgaliotų asmenų (toliau – įstaigos) dokumentų rengimo bendruosius reikalavimus.“

6 punktas – „Dokumento struktūrą sudaro šie pagrindiniai elementai: tekstas arba vaizdas ir (ar) garsas, metaduomenys, autentiškumo ir vientisumo patvirtinimo duomenys. [...]“

10 punktas – „Pagrindiniai dokumento metaduomenys yra šie:

- 10.1. dokumento sudarytojo pavadinimas;
- 10.2. dokumento pavadinimas;
- 10.3. dokumento data;
- 10.4. dokumento registracijos numeris;
- 10.5. gavėjas (jei dokumentas siunčiamas);

10.6. dokumento sudarytojo duomenys (jei dokumentas siunčiamas).

11 punktas – „Dokumento sudarytojo pavadinimas turi atitikti teisės aktais įteisintą įstaigos, jos administracijos padalinio, kolegialaus vieneto arba pareigybės pavadinimą. Kai dokumento sudarytojas yra komisija (darbo grupė ar kt.), sudaryta iš kelių įstaigų atstovų, jos pavadinimas rašomas pagal teisės akte nustatytą komisijos (darbo grupės ar kt.) funkciją.“

8. *Pataisos įstaigos patariamiosios komisijos nuostatų, patvirtintų Marijampolės PN direktoriaus 2022 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-108 „Dėl Marijampolės pataisos namų patariamiosios komisijos sudarymo“* (toliau vadinama ir – Nuostatai):

6 punktas – „[...] Šios komisijos siūlymai pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriui nėra privalomi.

7 punktas – „Patariamiosios komisijos nariai svarsto nuteistųjų perkėlimo į atvirąją koloniją, suteikimo teisės dirbti be sargybos, perkėlimo iš grupės į kitą grupę pagal LR BVK 68 straipsnį, lygtinio paleidimo pagal LR BVK 157 straipsnio 3 dalį, trumpalaikės išvykos suteikimo pagal 104 straipsnį klausimus. [...].

10 punktas – „Pagal 7 punkte numatytus klausimus surašomi direktoriaus įsakymais patvirtintose tvarkose ar aprašuose nurodomi dokumentai ir pateikiami direktoriui sprendimui priimti.“

Lietuvos Respublikos teismų praktika

9. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama – LVAT) sprendimuose, be kita ko, nurodyta:

9.1. „[...] gero administravimo (atsakingo valdymo) principas apima ir asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą (VAĮ 8 str. 1 d.) (2012 m. gegužės 31 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A602-2112/2012)“.

9.2. „Viešojo administravimo subjektas, priėmęs neigiamas pasekmes sukeltą sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamą sprendimą priėmimą (2018 m. rugpjūčio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-4498-520/2018).

9.3. „[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo,

objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.). (2012-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A502-1605/2012)“.

Seimo kontrolierių darbo praktika

10. Seimo kontrolierius išnagrinėjo nuteistojo x skundą prieš Alytaus PN (2020-10-14 Nr. 4D-2020/1-868 pažyma). Skundo tyrimo metu nustatyta, kad pareiškėjas x Alytaus PN Drausmės komisijos „protokolu buvo įrašytas“ į linkusiųjų užpulti nuteistųjų įskaitą. Jis kreipėsi į Alytaus PN administraciją su prašymu pateikti jam kopiją sprendimo, kuriuo jis buvo įtrauktas į linkusiųjų užpulti nuteistųjų įskaitą. Alytaus PN pateikė pareiškėjui Alytaus PN Drausmės komisijos posėdžio protokolo kopiją. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad minėtame Drausmės komisijos protokole nėra nurodyta, kokiam konkrečiai laikotarpiui jis yra įtrauktas į linkusiųjų užpulti nuteistųjų įskaitą, taip pat nėra nurodyta Drausmės komisijos protokolo apskundimo tvarka, todėl jis prarado galimybę šį protokolą skųsti.

Seimo kontrolierius pažymėjo atkreipė dėmesį, kad Drausmės komisijos posėdžio protokolas yra vidaus administravimo dokumentas, jame suformuluojamas tik tam tikras siūlymas (teikimas) kompetentingam subjektui priimti atitinkamą sprendimą. Drausmės komisijos posėdžio protokole neturi būti nurodoma apskundimo tvarka, nes, kaip minėta, šis dokumentas nėra individualus administracinis aktas. Šiuo atveju individualus administracinis aktas, nustatantis pareiškėjo teises ir pareigas, yra Alytaus PN direktoriaus įsakymas įtraukti pareiškėją į linkusiųjų užpulti įskaitą, todėl jame turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos bei nurodyta akto apskundimo tvarka. Toks sprendimas per tris dienas turi būti įteiktas asmenims, kuriems administracinis sprendimas turi tiesioginį poveikį.

Seimo kontrolierius atkreipė Alytaus PN direktoriaus dėmesį į tai, kad vadovaujantis VAI nuostatomis individualius administracinius aktus institucijoje gali priimti tik vadovas, jo pavaduotojas ar įgaliotas asmuo, bet ne Drausmės komisija, kuri yra pataisos įstaigos direktoriaus patariamoji institucija ir kurios sprendimas (teikimas) nėra direktoriui privalomas. Drausmės komisija yra įgaliota tik teikti siūlymą (kuris užfiksuotas protokole) pataisos įstaigos direktoriui, bet nepriima sprendimo – individualaus administracinio akto.

Tyrimo išvados

11. Pareiškėjas Skunde rašo, jog kreipėsi raštu į Marijampolės PN direktorių, kad būtų „pristatytas komisijai gauti lengvąją grupę“, tačiau taip ir nebuvo perkeltas į lengvąją grupę.

12. Nagrinėdami pareiškėjų skundus, Marijampolės PN, kaip viešojo administravimo subjektas, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo principų, išsamumo principo. Marijampolės PN pareigūnai savo veikloje, be kitų principų, turi laikytis ir gero administravimo principo (šios pažymos 9 punktas).

Pagal VAI nustatytą teisinį reglamentavimą administraciniame sprendime, be kitų duomenų, turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai (šios pažymos 5 punktas).

13. Marijampolės PN administracija Seimo kontrolierei pateikė informaciją, kad Marijampolės PN nėra registruotų Pareiškėjo prašymų dėl galimybės perkelti jį į lengvąją grupę. Taip pat paaiškino, kad nuteistiesiems nėra privaloma teikti tokius prašymus, kad būtų galima perkelti nuteistąjį iš paprastosios į lengvąją grupę.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad 2022-09-07 Pareiškėjas buvo teikiamas Marijampolės

PN sudarytai komisijai dėl galimybės jį perkelti į lengvąją grupę. Seimo kontrolieri pateiktoje 2022 m. rugsėjo 7 d. Marijampolės PN 1-ojo Resocializacijos skyriaus pažymoje Nr. 85104-2286 nurodytas Pareiškėjo vertinimas pagal BVK 68 straipsnio 1 punkto nurodytus kriterijus ir ranka įrašyta, spėtina, Drausmės komisijos narių išvada – „Neatitinka LR BVK 68 straipsnio 1 d. 5 p.“. Įvertinus šią aplinkybę konstatuotina, kad Pareiškėjo teiginys, jog jis nebuvo svarstomas komisijoje dėl galimybės perkelti jį iš paprastosios į lengvąją grupę atmestinas.

14. Vadovaujantis Nuostatais, komisija pagal numatytus klausimus surašo dokumentus ir teikia direktoriui sprendimui priimti (šios pažymos 8 punktas).

Seimo kontrolieri pateiktoje Marijampolės PN 1-ojo Resocializacijos skyriaus pažymoje kaip dokumento sudarytojas nurodytas Marijampolės PN 1-asis Resocializacijos skyrius, dokumentas pasirašytas Drausmės komisijos narių, nors Įsakyme nurodyta, kad būtent Patariamoji komisija, o ne Drausmės komisija svarsto ir vertina nuteistųjų perkėlimo iš vienos grupės į kitą grupę pagal LR BVK 68 straipsnyje nurodytus kriterijus.

Vadovaujantis VAĮ nuostatomis, individualus administracinis aktas turi būti pasirašytas viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens, individualiame administraciniame akte turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos ir nurodyta akto apskundimo tvarka. Asmeniui, kuriam administracinis sprendimas turi tiesioginį poveikį, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo administracinio sprendimo priėmimo dienos raštu pranešama apie priimtą administracinį sprendimą pateikiant to sprendimo kopiją (šios pažymos 5 punktas).

Seimo kontrolierė atkreipia Marijampolės PN direktoriaus dėmesį, kad komisijos pažyma yra vidaus administravimo dokumentas, jame išvardinta tik tam tikra informacija, reikalinga komisijos darbui. Pažymoje pateiktas komisijos narių įrašas, kad Pareiškėjas neatitinka kriterijų pagal LR BVK 68 straipsnio 1 dalies 5 punktą, tačiau motyvai, kodėl Pareiškėjas neatitinka LR BVK 68 straipsnio 1 dalyje nustatytų kriterijų, nenurodyti. Pagal Nuostatuose nurodytą reglamentavimą, sprendimą priima direktorius pagal Patariamąsios komisijos teikimą. Šiuo konkrečiu atveju direktoriaus sprendimas nebuvo priimtas, taip pat nebuvo nustatyta, kad komisija šiuo klausimu būtų surašiusi motyvuotą teikimą direktoriui.

Marijampolės PN administracija pateikė informaciją, kad Pareiškėjas su 2022 m. rugsėjo 7 d. Marijampolės PN 1-ojo Resocializacijos skyriaus pažyma Nr. 85104-2286 buvo supažindintas, tačiau pasirašyti atsisakė, nurodydamas, kad pažymą skųs. Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį, kad Pareiškėjas neturi galimybės skųsti komisijos pažymos, kadangi šis dokumentas nėra individualus administracinis aktas. Šiuo atveju individualus administracinis aktas, nustatantis Pareiškėjo teises ir pareigas, turi būti Marijampolės PN direktoriaus įsakymas, kuriame turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos bei nurodyta akto apskundimo tvarka, kaip tai nustatyta VAĮ 10 straipsnyje.

Kadangi dėl Pareiškėjo perkėlimo į lengvąją grupę nebuvo priimtas Marijampolės PN direktoriaus sprendimas, konstatuotina, kad šis klausimas nebuvo išspręstas ir buvo apribota Pareiškėjo galimybė apskųsti neperkėlimą iš paprastosios grupės į lengvąją grupę.

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį, kad Marijampolės PN pareigūnai savo veikloje, be kitų, turi laikytis ir gero viešojo administravimo principo. Taip pat Seimo kontrolierė atkreipia pareigūnų dėmesį į tai, kad asmenims, atliekantiems laisvės atėmimo bausmę, tampa ypač svarbu, kad pareigūnai, esantys greta ir padedantys siekti bausmės vykdymo tikslų, veiktų pagal gero administravimo principą – padėtų spręsti kylančias problemas, elgtųsi rūpestingai, siektų, kad kilę ginčai galėtų būti sprendžiami objektyviai. Pagal LVAT praktiką, gero administravimo (atsakingo valdymo) principas apima ir asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą. Viešojo administravimo subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeltantį sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą. Taip pat Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį ir į

tai, kad valstybinės institucijos (taip pat ir Marijampolės PN) dokumentus turi rengti vadovaudamosi Dokumentų rengimo taisyklėse nustatytais dokumentų rengimo reikalavimais (šios pažymos 7 punktas).

15. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Pareiškėjo Skundas dėl Marijampolės PN pareigūnų veiksmų (neveikimo) bei sprendimų, susijusių su perkėlimu / neperkėlimu į lengvąją grupę tolimesniam baudmės atlikimui, priėmimu yra **pagrįstas**.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

16. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundą dėl Marijampolės PN pareigūnų veiksmų (neveikimo) bei sprendimo, susijusio su perkėlimu / neperkėlimu į lengvąją grupę tolimesniam baudmės atlikimui, priėmimu, pripažinti **pagrįstu**.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

17. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, **Marijampolės pataisos namų direktoriui** rekomenduojama:

17.1. vadovaujantis VAI nustatytais reikalavimais, priimti sprendimą dėl Pareiškėjo perkėlimo / neperkėlimo iš paprastosios į lengvąją grupę, informuoti apie tai Pareiškėją pateikiant jam priimto sprendimo kopiją;

17.2. imtis priemonių, kad ateityje dėl pataisos namų Patariamiosios komisijos teikimų būtų priimami individualūs administraciniai sprendimai vadovaujantis VAI nustatytų reikalavimais ir gero administravimo principu bei tinkamai apie tai informuojant asmenis, kuriems administracinis sprendimas turi tiesioginį poveikį;

17.3. imtis priemonių, kad ateityje pataisos įstaigoje dokumentai būtų rengiami vadovaujantis Dokumentų rengimo taisyklėse nustatytų dokumentų rengimo reikalavimų.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į **Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos**.

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė